

მოსწავლის ბიბლიოთეკა

ჟიულ ვერნი

თხუთმეტი წლის კაპიტანი

ფრანგულიდან თარგმნა იათამზე კოტეტიშვილმა
ილუსტრატორი ნანა მელქაძე

გაქურსულაქაურის
გამომცემლობა

შინაარსი

ნაწილი პირველი

თავი 1. შხუნა-ბრიგი „პილიგრიმი“	5
თავი 2. დიკ სენდი.....	15
თავი 3. დაღუპული გემი.....	24
თავი 4. გადარჩენილნი.....	33
თავი 5. „ს. ვ.“.....	40
თავი 6. ვეშაპი	55
თავი 7. მზადება.....	65
თავი 8. ვეშაპთან შებრძოლება.....	73
თავი 9. კაპიტანი სენდი.....	83
თავი 10. მომდევნო ოთხი დღე.....	91
თავი 11. ქარიშხალი.....	103
თავი 12. კუნძული.....	115
თავი 13. „მინა, მინა!“	126
თავი 14. რა ვიღონოთ?.....	138
თავი 15. ჰერისი.....	151
თავი 16. ბოლივიის ტყეებში.....	165
თავი 17. ასი მილი ათ დღეში	177
თავი 18. თავზარდამცემი სიტყვა	191

ნაწილი მეორე

თავი 1. მონათვაჭრობა.....	202
თავი 2. ჰერისი და ნეგორო	214
თავი 3. გზაში	228
თავი 4. ანგოლას ავბედით გზებზე	239
თავი 5. ტერმიტების ბუდეში წაკითხული ლექცია.....	250
თავი 6. საყვინთი ზარხუფი.....	260
თავი 7. ბანაკი კვანზის ნაპირას	271
თავი 8. დიკ სენდის ჩანაწერებიდან	282
თავი 9. კაზონდე.....	295
თავი 10. დიდი ბაზრობა.....	307
თავი 11. სამეფო პუნში.....	317
თავი 12. მეფის დაკრძალვა.....	327
თავი 13. ფაქტორიაში	338
თავი 14. ზოგიერთი ცნობა დოქტორ ლივინგსტონზე...	349
თავი 15. სად წაიყვანს კაცს მანტიკორა.....	363
თავი 16. მგანგა	377
თავი 17. მდინარეს მინდობილნი.....	385
თავი 18. ფათერაკები	395
თავი 19. „ს. ვ.“	406
თავი 20. დასასრული.....	416

ნაწილი პირველი

თავი 1

შხუნა-ბრივი „პილიგრიმი“

1 873 წლის 2 თებერვალს შხუნა-ბრივი „პილიგრიმი“ გრინვიჩის მერიდიანიდან სამხრეთ განედის $43^{\circ}57'$ -სა და დასავლეთ გრძედის $165^{\circ}19'$ -ზე იმყოფებოდა.

ეს ოთხასტონიანი ხომალდი ჯეიმს ვ. უელდონს, გემების მდიდარ კალიფორნიელ მეპატრონეს, ეკუთვნოდა. ხომალდს უკვე მრავალი წელი იყო, კაპიტანი ჰული მეთაურობდა. ახლა „პილიგრიმი“ სან-ფრანცისკოში აღეჭურვათ და სამხრეთის ზღვებისაკენ გაეგზავნათ ვეშაპებზე სანადიროდ.

ჯეიმს ვ. უელდონი ყოველწლიურად გზავნიდა ფლოტილიას როგორც ჩრდილოეთის, ისე სამხრეთის ზღვებში. მისი გემების ერთი ნაწილი ბერინგის სრუტის გაღმა მიემართებოდა, მეორე კი ტასმანიასა და ჰორნის კონცხს გაივლიდა და ატლანტის ოკეანეში გადიოდა. „პილიგრიმი“ სამხრეთის ფლოტილიის ყველაზე პატარა, მაგრამ მკვიდრად ნაგები, შესანიშნავად აღჭურვილი, სწრაფმავალი გემი იყო. თუმცა მცირერიცხოვანი ეკიპაჟი ჰყავდა, მაინც თამამად შედიოდა სამხრეთ ნახევარსფეროს გაუვალ ყინულებში. კაპიტანი ჰული შესანიშნავად ახერხებდა ყინულების ხაფანგიდან თავის დაძვრენას. ამ ყინულების, დამსკდარი და თბილი წყლით გადარეცხილი მომცრო აისბერგების დიდი ნაწილი სწრაფად დნება ატლანტისა და წყნარ ოკეანეებში. ისინი ზაფხულობით დინებებს ჩამოაქვს ახალ ზელანდიასა და კეთილი იმედის კონცხთან.

კაპიტან ჰულს, შესანიშნავ მეზღვაურსა და ფლოტილიის ერთ-ერთ საუკეთესო მებარჯეს, ხუთი გამოცდილი და ერთი ახალბედა მეზღვაური ჰყავდა. ვეშაპზე სანადიროდ, რა თქმა უნდა, ეს საკმარისი არ არის, ხალხი საჭიროა პატარა ნავებზეც და ნანადირევის გადასამუშავებლადაც. მაგრამ ჯეიმს უელდონი, სხვა გემთმფლობელების მსგავსად, უფრო ხელსაყრელად მიიჩნევდა, სან-ფრანცისკოში მხოლოდ ხომალდის მართვისათვის საჭირო მეზღვაურები დაექირავებინა. ახალ ზელანდიაში მებარჯის, დებერტირებისა და სხვადასხვა ეროვნების მეზღვაურების პოვნა ძნელი არ არის. ისინი კარგი მეთევზეები არიან და თან სეზონურ სამუშაოსაც ეძებენ. სეზონის დამთავრებისთანავე მეზღვაურებს ანგარიშს უსწორებენ და ნაპირზე გადმოსხამენ ხოლმე. შემდეგ კი, მომავალ წლამდე, ისინი მოთმინებით ელიან ვეშაპმჭერ ხომალდებს.

მეზღვაურების სეზონურად დაქირავება გემების მფლობელისათვის უფრო სარფიანია, რადგან ეკიპაჟის შესანახი ხარჯების ეკონომია შემოსავალს ზრდის. „პილიგრიმის“ პატრონიც ასე მოიქცა.

შხუნა-ბრიგს, მართალია, ნადირობა უკვე დაემთავრებინა ანტარქტიდის პოლარული წრის საზღვარზე, მაგრამ კასრები ჯერ კიდევ ვერ გაეცხო ვეშაპის ქონით და ვეშაპის უღვაშებიც ცოტა ჰქონდა. იმ დროს უმონწილო ხოცვის გამო, ვეშაპები თითქმის ამონყვეტილი იყო. გადაშენდა ჩრდილოეთ ოკეანის გრენლანდიური ვეშაპიც. მეთევზეები იძულებულნი იყვნენ, გიგანტურ ძუძუმწოვრებზე, ფინვალეებზე ენადირათ, რაც ძალზე სახიფათო იყო.

კაპიტანმა ჰულმა გადაწყვიტა, მომავალში უფრო ჩრდილო განედებისაკენ გადაენაცვლებინა და, თუ საჭირო გახდებოდა, კლარასა და ადელის მინებამდეც¹ კი მისულიყო. ამ მინების

¹ ანტარქტიდის სექტორი, რომელიც საფრანგეთს ეკუთვნის.

აღმოჩენა გამოჩენილ მოგზაურს, ფრანგ დიუმონ დ'იურვილს ეკუთვნის, თუმცა ამერიკელ უილკსს ეს სადავოდ მიაჩნია.

ერთი სიტყვით, რაკი ეს სეზონი მაინცდამაინც უხვი არ იყო „პილიგრიმისათვის“, იანვრის დასაწყისში, როცა სამხრეთ ნახევარსფეროში ჯერ კიდევ შუა ზაფხულია და ვეშაპზე ნადირობაც შეიძლება, კაპიტანმა ჰულმა მიატოვა სანადირო ადგილები და ახალი ზელანდიის ჩრდილო-დასავლეთ კონცხისაკენ გაემართა, რომელსაც თხუთმეტ იანვარს მიაღწია კიდევ. იქ, ვაიტემატში – ხაურაკის უბეში მდებარე ოკლენდის ნავსადგურში, თავიდან მოიცილა საეჭვო და უქნარა ეკიპაჟი და ერთი სეზონით დაქირავებული მეთევზეები ნაპირზე გადასხა.

გემის ძირითადი ეკიპაჟი უკმაყოფილი იყო. სულ ცოტა ორასი კასრი დარჩათ ცარიელი. ასე ცუდად მათ არასოდეს უნადირიათ.

კაპიტანი ჰულიც გულნაკლული გახლდათ იმ სახელგანთქმული მონადირის მსგავსად, პირველად რომ ბრუნდება შინ ხელმოცარული. თავმოყვარეობაშელახულს ვერ ეპატიებინა მუქთახორებისათვის, რომელთა თავაშვებულობამაც ნადირობა ჩაუშალა. ოკლენდში ჰულმა ახალი ეკიპაჟის აყვანა სცადა, მაგრამ ისევ ხელი მოეცარა – ნავსადგურში არცერთი თავისუფალი მეზღვაური არ აღმოჩნდა. შემდეგ ტვირთის შევსება მოინდომა და, ესეც რომ ვერ მოახერხა, მტკიცედ გადაწყვიტა, ოკლენდი დაეტოვებინა. ჰულს მგზავრების წაყვანა შესთავაზეს, რაზედაც უარი არ უთქვამს.

„პილიგრიმის“ მფლობელის მეუღლე მისის უელდონი, მისი ხუთი წლის ვაჟი ჯეკი და მისის უელდონის ნათესავი, „კუზენ ბენედიქტს“ რომ ეძახდნენ, ამ დროს ოკლენდში იმყოფებოდნენ. ჯეიმს ვ. უელდონი, სავაჭრო საქმეების გამო ზოგჯერ ახალ ზელანდიაში ჩადიოდა ხოლმე. სამივე მან ჩაიყვანა ოკლენდში და უკანვე, სან-ფრანცისკოში, წაყვანას უპირებდა, რომ სწორედ გამგზავრების წინ, პატარა ჯეკი ავად გახდა. ჯეიმს ვ. უელდონს

ამერიკაში გადაუდებელი საქმეების გამო მათი ოკლენდში დატოვება მოუხდა.

განშორებიდან სამი თვე იყო გასული. სანყალ მისის უელდონს ეს დრო უსასრულოდ გრძლად ეჩვენებოდა. როგორც კი პატარა ჯეკი გამოჯანმრთელდა, მისის უელდონი გასამგზავრებლად სამზადისს შეუდგა. სწორედ ამ დროს „პილიგრიმიც“ მოადგა ოკლენდის პორტს.

მაშინ ოკლენდსა და კალიფორნიას შორის პირდაპირი მიმოსვლა არ იყო. მისის უელდონი სან-ფრანცისკოში დასაბრუნებლად ჯერ ავსტრალიაში უნდა წასულიყო. აქ, მელბურნში, ტრანსოკეანურ კომპანია „ოქროს ხანის“ გემით პანამაში მისულიყო პაპეიტის გავლით; პანამაში კი მისის უელდონს პანამასა და კალიფორნიას შორის რეგულარულად მოცურავე ამერიკული გემისათვის უნდა მოეცადა. ეს საკამოდ შეაგვიანებდა მას და თანაც არც გემიდან გემზე გადასვლა იყო ადვილი ბავშვიანი ქალისათვის.

„პილიგრიმის“ მოსვლისთანავე მისის უელდონმა სთხოვა კაპიტან ჰულს, წაეყვანა ისინი სან-ფრანცისკოში. მას თან ახლდა კუზენი ბენედიქტი და მოხუცი შავკანიანი გადია ნანი. ნანის გაზრდილი იყო თვით მისის უელდონიც. მართალია, სამი ათასი ლიეს გავლა იალქნიანი ხომალდით გაუჭირდებოდათ, მაგრამ კაპიტან ჰულის გემი მეტად საიმედო იყო, და თანაც ეკვატორის ორივე მხარეზე შესანიშნავი ამინდი იდგა. კაპიტანი ჰული დათანხმდა და თავისი კაიუტაც დაუთმო, რომ მისის უელდონისათვის, რაც შეიძლება, შეემსუბუქებინა ორმოც-ორმოცდაათდღიანი მოგზაურობა.

მისის უელდონს ეს მგზავრობა ხელს აძლევდა. ცოტათი ის ანუხებდა, რომ გემი ჯერ ჩილეს ნავსადგურ ვალპარაისოში, უნდა შესულიყო გადმოსატვირთად, რასაც საკმაო დრო მოუწოდებოდა. ჯეიმს უელდონის მეუღლე ოცდაათი წლის, ჯანმრთელი, უშიშარი, შორეულსა და მძიმე მოგზაურობებში გა-

მონრთობილი ქალი იყო და არც გემით მოგზაურობის დროს მოსალოდნელი ფათერაკები აშინებდა.

მისის უელდონი კარგად იცნობდა კაპიტან ჰულს. მის მეუღლეს, ჯეიმს ვ. უელდონს, შესანიშნავ მეზღვაურად მიაჩნდა იგი. „პილიგრიმიც“ ამერიკის ფლოტილიის საუკეთესო გემი იყო, ამიტომ ქალმა უყოყმანოდ გამოიყენა ეს შემთხვევა და კაპიტან ჰულის ხომალდით გამგზავრება გადაწყვიტა.

კუზენი ბენედიქტიც, რალა თქმა უნდა, მას უნდა ნაჰყოლოდა. ეს ბენედიქტი ორმოცდაათიოდე წლის კაცი იყო. ასაკის მიუხედავად, მას სახლიდან მარტო ვერ გაუშვებდით. შეხედავდით თუ არა ამ გამხდარ, ანონილ, თმაგაბუებულ, დიდთავა ოქროსსათვალნიან არსებას, მაშინვე მიხვდებოდით, რომ მეცნიერი იყო. უწყინარი და კეთილი კუზენი ბენედიქტი დიდ ბავშვსა ჰგავდა და ალბათ სიკვდილამდე ბავშვად დარჩებოდა.

„კუზენი ბენედიქტი“ – ასე ეძახდნენ მას შინაურებიცა და გარეშენიც – მართლაც, ისეთი კეთილი იყო, გეგონებოდა, ყველას ბიძაშვილად დაბადებულაო. ამ კაცს საკუთარი ხელ-ფეხიც კი აწუხებდა. არ იცოდა, სად წაეღო. საოცრად უმწეოსა და უსუსურს, დაუხმარებლად სულ უბრალო რამის გაკეთებაც არ შეეძლო. ახირება არ იცოდა. დამყოლსა და თვინიერს საჭმელიც კი არ მოაგონდებოდა, თუ არ მიუტანდნენ. იგი თითქოს მცენარეთა სამყაროს ეკუთვნოდა და ფოთოლგაცვენილ უნაყოფო ხეს ჰგავდა, რომელსაც კეთილი გული აქვს, მაგრამ არავის შეფარება ან გამოკვება არ ძალუძს. ასეთი გახლდათ კუზენი ბენედიქტი, რომელიც სიამოვნებით ჩადგებოდა ხალხის სამსახურში, თუკი, როგორც ბატონი პრუდომი იტყოდა, იგი ამას შეძლებდა. კუზენი ბენედიქტი უყვარდათ და ეცოდებოდათ თავისი უნიათობის გამოც. მისის უელდონს იგი შვილად, პატარა ჯეკის უფროს ძმად მიაჩნდა.

ამას ისიც უნდა დავუმატოთ, რომ ბენედიქტი არ იყო ზარმაცი. პირიქით, ძალზე ბევრს შრომობდა. იგი მთლიანად შთაენთქა

ბუნებისმეტყველებას, რომელიც მისი ერთადერთი გატაცება იყო. ბენედიქტი არავის არ უშლიდა ხელს. არც იფიქროთ! მაგრამ როგორღაც ახერხებდა ყველას შენუხებას, შევიწროებას და, ამასთან, თვითონაც შებოჭილად გრძნობდა თავს.

იმის თქმა, რომ კუზენი ბენედიქტი ბუნებისმეტყველი იყო, სწორი არ იქნებოდა! ბუნებისმეტყველებაში შედის ზოოლოგია, ბოტანიკა, მინერალოგია და გეოლოგია. კუზენი ბენედიქტი არ იყო არც ბოტანიკოსი, არც მინერალოგი, არც გეოლოგი.

მაშ, ზოოლოგი იყო, ამ სიტყვის სრული გაგებით, ისევე როგორც კიუვიე¹, ანუ შეეძლო აღედგინა გადაშენებული ცხოველის გარეგნული სახე? იქნებ ხერხემლიანთა, მოლუსკთა, ფეხსახსრიანთა ან სხიფურათა შესწავლას მიუძღვნა თავისი სიცოცხლე? თანამედროვე მეცნიერები ხომ ცხოველთა მთელ სამყაროს ამოთხ ტიპად ყოფენ.

იქნებ ეს კირკიტა სწავლული სხვადასხვა კლასებს, რიგებს, ოჯახებს, ქვეოჯახებს, გვარებს, სახეობებსა და მათ განმასხვავებელ ნიშნებს სწავლობდა?

არა!

იქნებ ხერხემლიანების: ძუძუმწოვრების, ფრინველების, ქვეწარმავლებისა და თევზების შესწავლამ გაიტაცა ოდესღაც კუზენი ბენედიქტი?

არასოდეს!

იქნებ მოლუსკებს აძლევდა იგი უპირატესობას? თავფეხიანებმა და ხავსცხოველებმა ხომ არ გაუხსნეს გული და გადაუშალეს კუზენ ბენედიქტს თავისი საიდუმლოებანი?

არა და არა!

ნეტა ეკალკანიანების, მედუზების, პოლიპების, ანთოზოების,

¹ ჟორჟ კიუვიე (1769-1832) — ფრანგი ბუნებისმეტყველი, ზოოლოგი. ცხოველთა აგებულების შესწავლის საფუძველზე მან შექმნა ორიგინალური ზოოლოგიური სისტემა, რომელიც დღეს მოძველებულად მიიჩნევა.

ღრუბლებისა და ინფუზორიების გამო ხომ არ წვავდა ნავთს ბატონი მეცნიერი შუალამემდე ლამპაში?

უნდა გამოგიტყდეთ, რომ არც სხივურები შეადგენდნენ მისი გატაცების საგანს; და რადგან ზოოლოგიაში ფეხსახსრიანების გარდა აღარაფერი რჩება, თქმა არ უნდა, ცხოველთა ეს ტიპი იყო კუზენ ბენედიქტის ერთადერთი გატაცება!

ღიას! მაგრამ საჭიროა დაზუსტება:

ფეხსახსრიანებში ექვსი კლასია: მწერები, მრავალფეხიანები, ობობასნაირნი, კიბოსებრნი, ულვაშფეხიანები, რგოლოვანი ჭიები. მაგრამ კუზენი ბენედიქტი, გულახდილად რომ ვთქვათ, ერთმანეთისაგან ვერ არჩევდა ჭიაყელასა და სამედიცინო წურბელას, ქვატეხიასა და ზღვის რკოს, სახლის ობობასა და ცრუმორიელს, კრევეტსა და ბაყაყს, ყურბელასა და ყბაფეხიანს.

მაშ, ბოლოს და ბოლოს, ვინ იყო კუზენი ბენედიქტი?

ის მხოლოდ და მხოლოდ ენტომოლოგი იყო – არც მეტი, არც ნაკლები!

ენტომოლოგია არის ბუნებისმეტყველების დარგი და შეისწავლის ყველა ფეხსახსრიანს, მაგრამ, ჩვეულებრივ, ეს ტერმინი უფრო ვიწრო მნიშვნელობითაც იხმარება. კერძოდ, მწერების შესწავლის მნიშვნელობით, ანუ „ყველა ფეხსახსრიანი ცხოველისა, რომლის სხეული შედგება მჭიდროდ განლაგებული რგოლებისაგან. ისინი ქმნიან სამ განსხვავებულ სეგმენტს, რომლებსაც სამი წყვილი ფეხი აქვთ და ამიტომ ექვსფეხიანებიც ეწოდებათ“. რადგან კუზენი ბენედიქტი მხოლოდ ამ კლასის ფეხსახსრიანებს სწავლობდა, იგი მხოლოდ ენტომოლოგად თუ ჩაითვლებოდა.

უნდა გვახსოვდეს, რომ მწერების კლასში შედის ათი რიგი¹: სწორფრთიანები², ბადეფრთიანები³, სიფრიფანაფრთიანები⁴,

¹ დღეს 30-ზე მეტი რიგია.

² აბანოს ჭიები, კუტკალიები, ჭრიჭინასებრნი და სხვ.

³ ლომჭიანჭველები, ნემსიყლაპიები

⁴ ფუტკრები, კრაზანები, ჭიანჭველები

ქერცლოვანფრთიანები¹, ნახევრად ხეშეშფრთიანები², ხეშეშფრთიანები³, ორფრთიანები⁴, მარაოსფრთიანები⁵, პარაზიტები⁶ და უმდაბლესი მწერები⁷.

ზოგიერთ რიგში, მაგალითად, ხეშეშფრთიანებში ოცდაათი ათასი სახეობაა, ორფრთიანებში კი – სამოცი ათასი⁸. ასე რომ, შესასწავლი ობიექტი უთვალავია და ერთი კაცისათვის საქმე თავზე საყრელადაა.

კუზენმა ბენედიქტმა მთელი ცხოვრება მხოლოდ და მხოლოდ ენტომოლოგიას მიუძღვნა: მთელ დროს ამ მეცნიერებას ახმარდა, ძილშიც კი მუდამ „ექვსფეხიანები“ ესიზმრებოდა. ისიც უნდა დავუმატოთ, რომ ტანსაცმლის სახელოებსა და საყელოში, ქუდის პირ-სარჩულსა და ქურთუკის ნაკეცებში კუზენ ბენედიქტს მუდამ ჩარჭობილი ჰქონდა ქინძისთავები. „სამეცნიერო“ გასეირნებიდან დაბრუნებისას, მის უცნაურ ქუდზე მირჭობილი იყო ათასნაირი მწერი და უფრო ბუნებისმეტყველის ყუთსა ჰგავდა, ვიდრე – ქუდს.

კუზენ ბენედიქტზე სრული წარმოდგენა არ გვექნება, თუ იმასაც არ დავუმატებთ, რომ ახალ ზელანდიაში იგი უელდონებს მხოლოდ ენტომოლოგიური მიზნით გაჰყვა. გაამდიდრა კიდეც თავისი კოლექცია რამდენიმე იშვიათი ნიმუშით და ახლა ძალზე ჩქარობდა სან-ფრანცისკოში დაბრუნებას, რომ ეს ძვირფასი მწერები თავ-თავის ადგილზე მოეთავსებინა საკუთარ მუზე-

¹ პეპლები და სხვ.

² ჭრიჭინობელები, ბალინჯოები და სხვ.

³ მაისის ხოჭოები, ბრინჯის ცხვირგრძელები და სხვ.

⁴ კოლოები, ქინქლები, ბუზები

⁵ მარაოსფრთიანები ანუ სტილოპსები

⁶ ტილები და სხვ.

⁷ ქერცლოვანები და სხვ.

⁸ დღეისთვის აღწერილია მწერების მილიონზე მეტი სახეობა, მათ შორის 300 ათასზე მეტი ხოჭო.

უმში. რადგან მისის უელდონი და მისი შვილი „პილიგრიმით“ ბრუნდებოდნენ, ბუნებრივია, კუზენი ბენედიქტიც მათ უნდა ხლებოდა. მისის უელდონს გასაჭირში კუზენ ბენედიქტის იმედი არ ჰქონდა. კიდეც კარგი, შესანიშნავი ამინდი იდგა, მგზავრობას კარგი პირი უჩანდა და გემის კაპიტანიც სანდო კაცი იყო.

სანამ „პილიგრიმი“ ვაიტმატში, ოკლენდის პორტში იდგა, მისის უელდონი სასწრაფოდ მოემზადა, არ უნდოდა შხუნა-ბრიგის გასვლა მის გამო შეყოვნებულიყო. მან ოკლენდელი მოსამსახურეები დაითხოვა და 22 იანვარს თავისი ვაჟის – ჯეკის, კუზენი ბენედიქტისა და მოხუცი შავკანიანი გადიის, ნანის თანხლებით „პილიგრიმზე“ გადაბარგდა. კუზენ ბენედიქტს სპეციალური თუნუქის ყუთით მიჰქონდა თავისი იშვიათი მწერების კოლექცია. აქ, სხვათა შორის, იყო რამდენიმე ახალი ნიმუში ხოჭო სტაფილინისა, რომელიც მტაცებელ ხეშეშფრთიანთა ოჯახს ეკუთვნის. თვალები მათ თავზე, ზემოდან აქვთ განლაგებული. აქამდე ეგონათ, რომ იგი მხოლოდ ახალ კალედონიაში იყო გავრცელებული. კუზენ ბენედიქტს შესთავაზეს ერთი შხამიანი ობობა, მაორების¹ მიერ „კატიპოდ“ წოდებული, რომლის ნაკბენიც ხშირად სასიკვდილოა, მაგრამ, რადგან ობობა საკუთრივ მწერების რიგს არ მიეკუთვნება და ობობასწაირთა წარმომადგენელია, კუზენ ბენედიქტისათვის არავითარი ფასი არა ჰქონდა. მან ზიზლით თქვა უარი ობობაზე და კოლექციის უძვირფასეს ეგზემპლარად ახალზელანდიური ხოჭო სტაფილინი მიიჩნია. რალა თქმა უნდა, კუზენმა ბენედიქტმა დიდ თანხად დააზღვია თავისი ტვირთი. მას ეს კოლექცია ბევრად უფრო ძვირად უღირდა, ვიდრე „პილიგრიმის“ ტრიუმში ჩატვირთული ვეშაპის ქონთა და უღვაშებით სავსე კასრები.

როცა მისის უელდონი და მისი თანამგზავრები გემზე ავიდნენ, მათთან მივიდა კაპიტანი ჰული და გამოუცხადა:

¹ ახალი ზელანდიის მკვიდრი მოსახლეობა

– მისის უელდონ! რადგან „პილიგრიმი“ მგზავრობა გადაწყვიტეთ, ცხადია, პასუხისმგებლობასაც კისრულობთ.

– რატომ მეუბნებით ამას, ბატონო ჰულ? – ჰკითხა ქალმა.

– იმიტომ, რომ „პილიგრიმი“ ვერ შეედრება სამგზავრო ხომალდებს და, რაც მთავარია, თქვენს წაყვანაზე არავითარი განკარგულება არ მიმიღია თქვენი მეუღლისაგან!

– თქვენ გგონიათ, ჩემი მეუღლე რომ აქ იყოს, „პილიგრიმი“ არ გაგვამგზავრებდა?

– ეჭვიც არ მეპარება, რომ თქვენი მეუღლე ამაზე თავს არ შეიკავებდა ისევე, როგორც მე! „პილიგრიმი“ კარგი გემია, მიუხედავად თევზჭერის კამპანიის სავალალო შედეგებისა, მე სავსებით ვენდობი მას. ეს მხოლოდ იმიტომ მოგახსენეთ, რომ ნაკლები პასუხისმგებლობა მეკისრებოდეს და თანაც შეგახსენეთ, გემზე ჩვეული კომფორტი არ გექნებათ.

– თუ საქმე მხოლოდ კომფორტია, მე ეს არ მაშინებს, – უპასუხა მისის უელდონმა, – მე იმ ჭირვეულ მგზავრებს არ ვგავარ, მუდამ კაიუტის სივინროვესა და საჭმლის სიმცირეზე რომ წუნუნებენ.

მისის უელდონი ერთხანს პატარა ჯეკს მიაჩერდა, შემდეგ კი წარმოთქვა:

– გზას გავუდგეთ, ბატონო ჰულ!

კაპიტნის ბრძანებით ლუზა ამოსწიეს, იალქნები აღმართეს და „პილიგრიმმა“ გეზი ამერიკისაკენ აიღო. სამიოდე დღის შემდეგ აღმოსავლეთის ძლიერი ქარით შეფერხებული შხუნა-ბრიგი იძულებული გახდა, მიმართულება შეეცვალა, რათა ქარის საწინააღმდეგოდ ევლო.

ამგვარად, 2 თებერვალს კაპიტანი ჰული ჯერ კიდევ გაცილებით სამხრეთით იმყოფებოდა, ვიდრე უნდოდა. იგი ძალაუნებურად მიემართებოდა ისეთი გზით, თითქოს ჰორნის კონცხის შემოვლას აპირებს და არა ამერიკის კონტინენტისაკენ უმოკლესი გზით გამგზავრებასო.